

ملاحظاتى در مورد برخى ارقام ذخاير معدنى افغانستان

جناب محترم کاندید اکادميسين آقای سيستانى سلام

مقاله شما را تحت عنوان "الذت دوباره خوانى خبر ها در مورد معادن افغانستان" امروز مطالعه کردم. از اینکه زحمت کشیده و معلوماتى را ارائه و اسنادى را درين زمينه يادمانى نموده ايد، بسيار قابل قدر است. و اما متأسفانه که ارقامى را که شما از قول ديگران ارائه نموده ايد نه تنها بسيار اغراق آميز اند، بلکه بسيار گمراه کننده نيز مى باشد. به عنوان مثال ذخائر مس افغانستان را به ۶۰ ميليارد تن تخمين کردن از حقيقت فرسنگها و هزاران فرسنگ بدور ميباشد، زيرا حتى مجموع ذخائر مس جهان به اين رقم درشت نمى رسد. ذخائر سنگ مس معدن لوگر (يعنى سنگى که در ترکيب آن يک فيصدى نا چيز مس شامل است) در حدود ۷۰۰ ميليون تن تخمين شده که قرار اظهارات رياست سروى جيالوجى امريکا فقط حدود ۱۲ ميليون تن مس در آن وجود دارد. قرار اين راپور مجموع معادن مس افغانستان که شامل معادن کشف شده و معادن احتمالى مى شود به کمتر از ۱۰۰ ميليون تن ميرسد. به اين ترتيب يک تفاوت عظيم بين آنچه که هست يعنى کمتر از صد ميليون تن و آنچه که بيان شده ۶۰ هزار ميليون تن وجود دارد.

متأسفانه که آقای آرين زى نيز مفتون ارقام و اعداد بى اساس و بى پايه شده و تمام افکار و تحليلات خود را بر پايه همين ارقام نادرست بيان کرده اند. مثلاً جناب آرين زى در نوشته در مورد مقدار معادن افغانستان چنان دستخوش اغراق شده که نگاهشته که ارزش اين معادن چنان بالاست که ارقام آن در يک ماشين حساب قابل رؤيت نميباشد. در حالیکه که اگر اين کره خاکی همه از طلا ميبود، ارزش آن در يک ماشين حساب شاگردان صنف اول مکتب قابل نمايش بود. آقای آرين زى همه اعداد و ارقام را بر همين منوال ارائه کرده اند و جم غفيري را غير ارادى گمراه نموده اند. در زمانیکه امريکائيه درين مورد شور و غوغا راه انداختند اينجانب در مقاله مختصرى در آن مورد حقايق را بازگو کردم. آن نوشته را پيوست اين نامه صرف جهت معلومات خدمت شما ميفرستم.

اينجانب راپور امريکائيه را در مورد معادن جامد افغانستان که حدود ۸۰۰ صفحه است خوانده است که شما هم ميتوانيد آنرا تحت آدرس ذيل از نظر بگرانيد:

<http://pubs.usgs.gov/of/2007/1214/>

امريکا بدون شک يک کشور ظالم، متجاوز زورگو و درغوست ولى هيچگامى در عرصه مناسبات علمى به چنين افراط دروغ نخواهد گفت. من مختصرى از متن نوشته آنها را در مورد معادن مس افغانستان براى جناب شما به عينه نقل ميکنم که چنين است:

Copper (Cu) is present in a number of areas both in sedimentary and associated with porphyritic igneous rocks. The known sediment-hosted copper deposits are the Aynak, Darband, Jawkhar and Taghar deposits that contain resources of 12.3 million metric tons Cu. We predict the likely occurrence of several more undiscovered sediment-hosted copper deposits similar to the Aynak deposit in the Kabul and Logar Basin areas containing about 16.9 million metric tons Cu, 7,670 metric tons silver (Ag), and 601,500 metric tons cobalt (Co). The total amount of 29.4 million metric tons Cu from sedimentary rocks would make copper the most substantial non-ferrous metal resource in Afghanistan. Igneous rocks typical of geologic provinces containing porphyry copper deposits also are common in Afghanistan. Relatively little is known about the specific characteristics of the porphyry copper-like prospects in Afghanistan and there are no known deposits. Estimated resources in several

prospects in the Herat, Kandahar, and Zabul Provinces are about 68,500 metric tons Cu with auxiliary amounts of gold (Au), lead (Pb), and zinc (Zn). We therefore assessed this deposit type using the general porphyry copper deposit model in 12 separate areas, which resulted in at least 8 estimated undiscovered porphyry copper deposits containing a mean of 28.5 million metric tons copper, 724,010 metric tons molybdenum (Mo), 682 metric tons Au, and 9,067 metric tons Ag. In some cases, these areas also are permissive for gold-bearing copper skarn and vein deposits, but no estimates of numbers of undiscovered deposits were made, because further study is needed (table 1-1).

رپور امریکائیا بر اساس مطالعات روسها و جرمن ها و بعض کشور های دگر بناء یافته و حتی امریکائیا یک حلقه چاه تفحصاتی هم حفر نکرده اند و صرف اطلاعات قبلی را به اضافه تحقیقات هوایی که خود انجام داده اند، بررسی نموده اند. ریاست سروی جیالوجی امریکا نیز این واقعیت ها را در رپور خود به وضاحت نوشته اند که قابل قدر است. ولی آنچه قابل قدر نیست اینست که منابع معدنی افغانستان را به پول سنجش کرده اند، بدون آنکه مصارف استخراج، غنی سازی، نوب و غیره را در نظر بگیرند.

خواهش اینجانب از شما اینست که فقط به ارقام و اعداد مؤسسات علمی زمینشناسی مانند ریاست سروی جیالوجی امریکا، شوروی سابق، المانها، فرانسویها، هندیها مراجعه ننمایید. در رپور امریکائیا که لینک آنرا در بالا برایتان نوشتم در قید ۹۴ صفحه بیشتر از ۱۵۰۰ مأخذ داده شده که عده از آنها در انترنیت قابل دریافت اند. این نوشته ها اساس علمی و تحقیقاتی دارند و قابل باور اند. اسنادیکه از روزنامه ها و نشرات انترنیتی بیرون می بریابند، مصداق " قصه یک زاغ چهل زاغ " و شایسته نوشته های پر بار شما نمیباشند.

با عرض حرمت روستائی

Dr. Abdul Hanan Roostai
arostai@hotmail.com

یاد داشت:

از جناب داکتر صاحب حنان سپاسگزارم که دیدگاه خود را در مورد ارقام برخی از گزارشهای که من از آنها در مقاله ام استفاده کرده ام، منجمله گزارش (روز نیوز) که مقدار ذخایر مس کشور را تا ۶۰ میلیارد تن رقم زده اند، ابراز کرده اند. به همین دلیل من بر مبنای این یاد کرد مقاله ام را اصلاح کردم و متن ملاحظات جناب شان را به عنوان یک مقاله مستقل در افغان جرمن آنلین گذاشتم تا فیض آن عام تر گردد. سیستانی ۱۱ / ۲ / ۵